

Bemærkninger til lovforslaget

Den grundlæggende idé i ophavsretsloven er ophavsmandens eneret til at råde over sit værk ved at fremstille eksemplarer af det og ved at gøre det tilgængeligt for almenheden i oprindelig eller ændret skikkelse, f. eks. indlæst på lydbånd. Gennem kontraktlige aftaler kan ophavsmanden overdrage retten til udgivelse af sit værk til et forlag. De således udgivne værker, f. eks. forlagsudgivne lydbøger, kan frit udlånes af biblioteker.

Men ophavsretsloven giver mulighed for visse indskrænkninger i ophavsmandens eneret. En af dem er § 18, stk. 2, hvor det hedder:

»Med henblik på udlån til blinde, svagtseende og andre, som på grund af invaliditet er ude af stand til at læse almindelige bøger, er det tilladt ved lydoptagelse at fremstille eksemplarer af udgivne litterære værker, når det ikke sker i erhvervsøjemed. For sådan optagelse har ophavsmanden krav på vederlag.«

Denne bestemmelse er baggrund for, at Biblio-

tekscentralen producerer lydbøger, som sælges til og udlånes gennem folkebibliotekerne til den persongruppe, som efter ophavsretsloven er berettiget til at låne dem.

Der findes imidlertid ud over de omtalte blinde, svagtseende og andre, som på grund af invaliditet ikke kan læse almindelige bøger, en stor gruppe læsehændicappede, der ikke er berettiget til at låne de lydbøger, som Bibliotekscentralen producerer, fordi deres læsehændicap ikke kan opfattes som en invaliditet.

Forslaget tilsigter at ændre ophavsretsloven således, at det tillades mennesker at benytte lydbøger, indlæst på baggrund af § 18, stk. 2, i ophavsretsloven, når deres læseevne er så ringe, at det ikke er muligt for dem at tilegne sig en trykt tekst. Det samme bør gælde for mennesker, for hvem det ikke er muligt at læse uden uforholdsmæssig stor anstrengelse og ulempe, eller for hvem læsningen tager urimelig lang tid.